

114/1957. /T.14/ sz.

Tárgy: A földnyilvántartás céljaira készülő földmérési munkarészekben a földrészletek tulajdonosainak és használdóinak feltüntetése.

I.

1./ A földnyilvántartás céljaira készülő földmérési munkarészekben minden földrészlet tulajdonosának nevét és pontos lakcímét fel kell tüntetni.

Tulajdonosnak rendszerint a tényleges birtokost kell tekinteni. Tényleges birtokos földnyilvántartási szempontból az, aki a földrészletet mint sajátját tartja birtokában - még akkor is, ha tulajdonjoga telekkönyvileg bekebelezve nincs - feltéve, hogy tulajdonjogát megfelelő okirattal igazolni tudja. A tulajdonjog igazolására alkalmas okirat - a telekkönyvi hatóság bekebelező végzésén kívül - pl. a telekkönyvezhető adásvételi szerződés, a bírósági ítélet, a hatósági véghatározat, igazolás stb.

A mezőgazdasági termelőszövetkezet /taz/ vagy termelőszövetkezeti csoport /tszcs/ /a taz és a tszcs a továbbiakban: taz/ gazdálkodási területéhez tartozó földrészleteknél a taz-t kell tényleges birtokosnak tekinteni, kivéve azoknál a szétszórt földrészleteknél, amelyeket a taz mint jogi személy bérleti szerződés alapján használ.

2./ Abban az esetben, ha a földrészlet nem a tényleges birtokosnak - hanem más személynek /szervnek/ - a használatában van, a tényleges birtokos neve alatt "H" jelzéssel a használdó nevét és pontos lakcímét is fel kell tüntetni.

Használdónak kell tekinteni azt a természetes vagy jogi személyt, aki az ingatlant nem mint sajátját használja, hanem más személy tényleges birtokát képező ingatlanon bármilyen címen gazdálkodik. A használat alapja lehet, használdozati jog, bérleti /haszon- és részesbérleti/ szerződés, hatósági vagy magánjogi megbízatás stb.

II.

1./ Természetes személyek esetében a tényleges birtokos és a használdó nevének bejegyzésénél a következő szabályok szerint kell eljárni.

A./ A családi- és utónémet az anyakönyvi szabályok szerint kell bejegyezni úgy, ahogyan a név az illető személyi igazolványában is szerepel.

B./ Asszonyoknál a férj nevét mindig fel kell tüntetni feltéve, hogy az asszony neve a személyi igazolványban is így szerepel. /Például. "Vas Jánosné, Papp Márta", vagy "Özv. Lakatos József-

né, Kiss Éva"/.

C./ Az azonosnevű birtokosoknál és használóknál - megkülönböztetésük érdekében - a név után zárójelben minden esetben az anya nevét is be kell jegyezni. /Például: "Fekete András /Nagy Éva/", "Fekete András /Papp Katalin"/.

D./ Több személy közös birtokát képező - de a természetben osztatlanul használt - földrészlet esetében a birtokosok nevét a megfelelő birtokarány feltüntetésével az alábbiak szerint kell felsorolni.

- házastársak közös birtokánál az első név - vagyis a gyűjtőnév tekintet nélkül a birtokarányra, minden esetben a férj neve, mely után a feleség nevét "és felesége" jelzéssel kell bejegyezni /például:

Sáfiár Benő 1/3
és felesége
Lakatos Mária 2/3

- szülő és gyermek közös birtokánál - ugyancsak a birtokarányra való tekintet nélkül - a gyűjtőnév a szülő neve, a többi nevet pedig az abc sorrendjében kell beírni /például:

Özv. Nagy Jánosné: Szabó Ilona 2/8
Nagy Pál /Szabó Ilona/ 3/8
Nagy Sándor 3/8

- egyéb közös birtoknál a gyűjtőnév:

ha az ingatlant egy személy kezeli, a kezelő neve/a többi birtoktárs nevét az abc sorrendjében kell bejegyezni/;

ha külön kezelő nincs, annak a birtoktársnak a neve, aki a föld fekvése szerinti községben lakik /a többi birtoktárs nevét az abc sorrendjében kell bejegyezni/;

ha több birtoktárs lakik a föld fekvése szerinti községben, annak a neve, akinek legnagyobb a birtokhányada /a többi birtoktárs nevét az abc sorrendjében kell bejegyezni/;

minden más esetben a legnagyobb birtokhányaddal rendelkező birtoktárs neve, vagy ha ilyen nincs /egyenlő részarányok esetében/ az abc sorrendje szerint az első név /a többi birtoktárs nevét az abc sorrendje szerint kell bejegyezni/.

E./ Hagyatéki eljárás alatt álló birtok esetében az örökhagyó neve mellett "öröksei" jelzést kell használni /például: "Kerti Nándor öröksei"/.

2./ Jogi személyek esetében a tényleges birtokos és a használó nevét az alábbiak szerint kell bejegyezni.

A./ Tsz gazdálkodási területéhez tartozó azoknál a földrészleteknél

/tábláknál/ amelyeket tagosítás során alakítottak ki, birtokosként csak a tsz-t kell bejegyezni, a még nem tagosított földrészleteknél pedig a tsz nevén kívül zárójelben annak a személynek a nevét is fel kell tüntetni, aki a földrészletnek a tsz-be való bevitelkor birtokosa volt /például: "Dózsa tsz. Endrőd /özv. Farkas Lászlóné, Verpeléti Róza"/.

B./ A közületi szervek által kezelt állami tulajdonban lévő földrészleteknél a kezelő szerv nevét kell bejegyezni, de ha a névben az "állam" vagy az "állami" jelző nem szerepel, akkor a szerv neve előtt külön fel kell tüntetni a Magyar Államot "M.Á." rövidítéssel /például: "Sárgahégyesi állami gazdaság" vagy "M.Á. Kőbányai Sertéshizláló Vállalat"/.

C./ Állami tartalékföldeknél tulajdonosként "M.Á. tartalékföld" beírással a Magyar Államot, utána használóként pedig "H" jelzéssel azt kell bejegyezni, aki a tartalékföldön gazdálkodik.

/Az elhagyott földeket állami tartalékföldnek feltüntetni nem szabad, hanem a tulajdonos, illetőleg a használó nevén kell nyilvántartani/.

D./ A vasutvonalak földrészleteit a vasutüzem teljes nevének bejegyzésével kell feltüntetni és utána zárójelben be kell írni a vonal elnevezését is. Ha a vasutüzem nevében az "állam" vagy "állami" jelző nem szerepel, akkor a név előtt a magyar államot "M.Á." rövidítéssel szintén fel kell tüntetni. Például: "Magyar Államvasutak /Kaposvár-szigetvári vonal/" vagy "M.Á. Budapesti Elővárosi Vasút /Budapest-szentendrei vonal"/.

E./ Közutak bejegyzésénél a következő szabályok szerint kell eljárni.

- törzskönyvezett utaknál és több községet összekötő egyéb közutaknál birtokosként a magyar államot kell bejegyezni és utána zárójelben az utszakasz hivatalos elnevezését is fel kell tüntetni. Például: "M.Á. közút /Baztergom-dorogi utszakasz/";

- külterületen lévő egyéb utaknál birtokosként a községet kell bejegyezni és utána "dülőút" elnevezést kell feltüntetni; /Pl. "Érd község" Dülőút/;

- belterületen lévő utcák, utak, terek birtokosként az írásbeli munkarészekben a község nevét kell bejegyezni és utána a közterület elnevezést kell feltüntetni. /Például: "Endrőd község, Petőfi Sándor utca". A mérési vázlaton, térképen és birtokvázlaton a községnevet feltüntetni nem kell.

3./ Az állandóan vízzel borított területek /folyam, folyó, patak, ér, csatorna, tó/ esetében a mérési vázlaton, a birtokvázlaton, valamint az írásbeli munkarészekben "M.Á." jelzéssel általában a nevükön /"Duna folyam", "Zagyva folyó", "Garádna patak", "Beretvás ér", "Principális csatorna", "Balaton tó", "Fehér tó"/, ha pedig nevük nincs, patak, csatorna, tó stb. jelzéssel kell a vizek területét megjelölni.

III.

A birtokos lakóimét a birtokos neve mellett minden esetben fel kell tüntetni. Az erre vonatkozó szabályok a következők:

- a helybenlakó birtokosoknál csak az utca-, dűlő- vagy telepnevet és a házszámot,
- a más községben lakó birtokosoknál pedig a lakóhelyül szolgáló község nevét, és az utcát, házszámot is fel kell tüntetni;
- ha a birtokos lakóhelye csak általánosságban - valamely ország vagy világrész megnevezésével - jelölhető meg, a bejegyzést a név után zárójelbe kell tenni. Például: *Markotai Ferenc /Belgium/ H.ais réter, Aarád, Széchenyi utca 5.*, vagy *"Fleischman udön /Amerika/ A.marosi Vendel, 67."*

IV.

1./ A birtokosra és a használóra vonatkozó adatokat az érdekeltek kötelesek szolgáltatni. A helyes adatszolgáltatást a felmérést /:helyszínelést:/ közvetlenül megelőzően a birtokhatárok természetbeni megjelölésének /: az érdekelt birtokosok által végeztetendő kicövekelésnek:/ helyes megszervezésével és a helyszíni méréshez igénybeveendő - a helyi birtokviszonyokkal tisztában lévő- birtokbemondók beállításával kell biztosítani.

2./ A birtokhatárok előírtasos megjelölésére /:cövekelésére:/ a község lakosságát fel kell hívni. Az eredményes cövekelés biztosítása érdekében a lakosság között sokszorosított tájékoztatót kell szétosztani, ugyanakkor a községi tanács végrehajtóbizottsága útján a cövekelésre dobozó, hangos hirdető stb. útján kell az érdekeltek figyelmét felhívni.

A cövekelés előírásait tartalmazó tájékoztató szövege a következő:

TÁJÉKOZTATÓ-

a földek meggyőinek cövekekkel való megjelölésére.

Minden gazdálkodónak - legyen az a földnek tulajdonosa, tényleges birtokosa, vagy csak használója - igen fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy a birtokában, illetőleg használatában lévő földek /parcellák/ területének nagysága, művelési ága és minősége a tényleges állapotnak megfelelően, pontosan legyen megállapítva. Ebből a célból a ki-rendelt mérnök /technikus/ a község határában fekvő összes földeket felméri.

A felmérés pontos végrehajtása érdekében a földek tulajdonosai -tényleges birtokosai - és használói a birtokukban /:használatukban:/lévő

földek megyéit /:összes sarokpontjait:/ kötelesek megjelölni, vagyis kicövekelni. A cövekelésre legalább 40 cm hosszú és 10 cm széles cöveket, kihegyezett deszkát vagy lécot kell felhasználni, amelynek egyik oldalát simára gyalulták /:fragták:/ . A cövekek sima oldalára olvasható írással rá kell írni a tulajdonosnak /:tényleges birtokosnak:/ és - ha valamely földterületen a tulajdonos nem saját maga gazdálkodik - a használó nevét és a pontos lakcímét. A cövekek megírásához legjobb vastag, közönséges fekete grafitceruzát használni, mert a tintával, vagy tintaceruzával írt betűket az eső olvashatatlaná teszi.

A felmérés szempontjából tulajdonosnak kell tekinteni azt a tényleges birtokost is, aki a földet mint sajátját tartja birtokában - még akkor is, ha tulajdonjoga a telekkönyvben bejegyezve nincs - feltéve azonban, hogy tulajdonjogát megfelelő okirattal /pl. hatásköri okirattal, hatóságilag jóváhagyott szerződéssel/ igazolni tudja. Példa a cövekek megírására tulajdonos /tényleges birtokos/ esetében:

"Csepregi Károly, Balatongyörök, Kossuth u. 23."

Abban az esetben, ha valamely földterületen nem a tulajdonos /tényleges birtokos/ gazdálkodik, hanem a föld másnak a használatában van, a cövekeken a tulajdonos neve alatt "H" betűjelzéssel a használó nevét és pontos lakcímét is fel kell tüntetni. Használónak tekintendő pl. haszonélvező, bérlő, kiskornak gyámja, távollévő birtokos gondnoka, illetményföld használója stb. Példa a cövekek megírására használó esetében:

"Csepregi Károly, Balatongyörök, Kossuth u. 23.
H.: Szalai Zoltán, Tapolca, Booskai u. 62."

Részletes tudnivalók a cövekek megírásához.

1./ Helybenlakóknál nem szükséges a község nevét kiírni, hanem lakcímként elegendő csak az utcát és a házszámot feltüntetni. Például: "Sárosi Bertalan, Széchenyi u. 6.." Ha valamely községben utcanevek nincsenek, akkor lakcímként elegendő csak a házszámot feltüntetni. Például: "Markotai Ferenc 106."

2./ A földek birtokosainak és használóinak a nevét pontosan úgy kell a cövekekre írni, mint ahogyan az illetőnek a neve a személyi igazolványon is szerepel. Asszonyoknál a leánykori nevet is fel kell tüntetni. Például:

"Horváth Mihályné Nagy Ilona, Eger, Deák F. u. 16.
H.: Faragó Jánosné Kis Teréz, Verpelét, Tompa u. 2."

A teljesen azonos nevű birtokosok és használók megkülönböztetése érdekében a név után zárójelben az anyai nevet is fel kell tüntetni. /Megkülönböztetésül tehát nem az "Id." és "Ifj." vagy a községekben

szokásos ún. ragadók név megjelölést kell használni./ Például:

"Fekete András /Nagy Éva/ Árpád u.16"

"Fekete András /Tátrai Ilona/ Árpád u.18"

3./ Több személy közös birtokát képező - d e a természetben osztatlanul használt - földek esetében a birtokosok nevét a megfelelő birtokarány feltüntetésével az alábbiak szerint kell a cövekekre írni:

- házastársak közös birtokánál elsőnek - tekintet nélkül a birtokarányra - minden esetben a férj nevét, s ez után "és felesége" jelzéssel a feleség nevét kell írni.

Például: "Sáfró Benedek 1/3
és felesége
Lakatos Mária 2/3";

- szülő és gyermek közös birtokánál - ugyancsak a birtokarányra való tekintet nélkül - elsőnek mindig a szülő nevét, s ez után a gyermekek nevét kell írni.

Például: "Özv. Nagy Jánosné Szabó Teréz 2/8
Nagy Pál /Szabó Teréz/ 3/8
Nagy Sándor 3/8";

- egyéb közös birtok esetében elsőnek kell írni az ingatlan kezelőjét, vagy ha ilyen külön nincs, akkor a helybenlakó birtokostársat, vagy ilyen hiányában azt, aki az ingatlanra nézve a legnagyobb birtokhányaddal rendelkezik.

/Ha a közös ingatlan birtokostársainak száma olyan sok, hogy a cövekeken mind felsorolni nem lehet, elegendő az egyik birtokosnak a nevét és pontos lakcímét a cövekekre írni és a többi birtokostársat csak jelezni. Például: "Ivanics Lajos, Kajdacs, Vörösmarty u.7. és birtokostársai". Ilyen esetben azonban egy papírlapon fel kell sorolni az összes birtokostársat a fenti szabályok szerint és ezt a felmerést végző mérnöknek /technikusnak/ a tanácsában át kell adni/:

- a hagyatéki tárgyalás alatt álló ingatlan esetében az örökhagyó neve mellett "örökösai" jelzést kell használni. Például: "Kerti Nándor örökösai, Zsennye, Kossuth u.7."

4./ Állami tartalékföldök esetében tulajdonosként "M.Á. tartalékföld" jelzéssel a magyar államot, utána pedig használoként azt a személyt kell felírni, aki a tartalékföldön gazdálkodik. Például:

"M.Á. Tartalékföld. H.; Nagy András, Petőfi u.21."

5./ Termelőszövetkezet /termelőszövetkezeti csoport/ gazdálkodásához tartozó azoknál a földeknél /tábláknál/, amelyeket tagosítás során alakítottak ki, birtokosként csak a tsz-t kell feltüntetni, azoknál a parcelláknál pedig, amelyek még nem kerültek tagosítás alá, a tsz nevén kívül zárójelben annak a személynek a nevét is fel kell tüntetni, aki a földnek tsz-be való bevitelkor a birtokosa volt.

Például: "Petőfi tsz, Endrőd", vagy
"Dózsa tsz, Endrőd /Özv. Farkas Lászlóné, Verpeléti Róza, Rákóczi út 15./"

6./ Az állami gazdaságok területének határpontjainál olyan cöveket kell elhelyezni, amelyen az Á.G. neve van ráírva.
Például: "Sárgahegyesi Á.G."

Egy mintacövek megírva a tanácsházán kifüggesztve látható.

Az érdekelt birtokosok és használók bármely kérdéses esetben felvilágosításért előzetesen forduljanak a tanácsházán megtalálható mérnökökhöz /technikusokhoz/.

Budapest, 1957. évi május hó

Állami Földmérési és Térképeszeti
Hivatal.

A Tájékoztató szétosztásával egyidejűen egy mintacöveket megírva a tanácsházán ki kell függeszteni.

/A fenti Tájékoztatót az érdekelték közötti szétosztás céljából az ÁFTH megfelelő példányszámban kinyomtatva a felügyelőségek rendelkezésére fogja bocsátani/.

V,

A birtokosok nevének a mérési vázlatba tussal való beírását megelőzően a felméréskor /helyszineléskor/ feljegyzett adatokat irodai egyeztetés során ellenőrizni kell.

Az irodai egyeztetést a községi tanács végrehajtóbizottsága által kijelölt néhány - a birtokviszonyokat legjobban ismerő - tanácsstag és a munkában résztvevő birtokbemondók jelenlétében a körzeti földnyilvántartó közreműködésével kell végrehajtani.

Az egyeztetés során a cövekelés alapján beírt birtokosneveket és egyéb adatokat egyenként ellenőrizni kell. Szükség esetén a hiányzó vagy észrevételezett adatokat a földrészlet valószínű birtokosának vagy szomszédainak személyes meghallgatása útján kell tisztázni.

Budapest, 1957. május 13.

Takács Ferenc s.k.
az önálló földnyilvántartási
osztály vezetője.